

Handläggare
Moa Almerud
Telefon: 08 - 508 319 13

Till
Kulturnämnden
2023-02-21

Motion om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet, KS 2022/1195

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kulturnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kulturnämnden har av kommunstyrelsen ombetts att besvara en remiss på en motion från Nike Örbrink (KD) om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet.

Motionären menar att en stärkt kontrollfunktion bör inrättas centralt inom staden i syfte att motverka välfärdsfusk. Motionären lyfter även att det finns behov av en gemensam databas över alla bidrag som staden delar ut till ideella föreningar. Detta i syfte att motverka överutnyttjande och dubbelfinansiering.

Kulturförvaltningen instämmer i att det är angeläget att utveckla stadens arbete med föreningsstöd för att minska riskerna för välfärdsbrottslighet. Kulturförvaltningen välkomnar ett strategiskt arbete för att utveckla stadsgemensamma rutiner för föreningsstöd och ser positivt på framtagandet av en gemensam databas. Kulturförvaltningen ser även vissa vinster med en stärkt central kontroll av ideella föreningar som söker stöd. Samtidigt är det viktigt att inte bygga upp nya parallella system utan i första hand nyttja de resurser, den sakkunskap och den lokala kännedom som finns inom stadsdelsförvaltningar och på fackförvaltningar idag.

Vad gäller inrättandet av en central bidragsnämnd anser förvaltningen att detta i så fall måste föregås av en utredning som förtydligar behov, ansvar och en effektiv organisering.

Ärendet

Kulturnämnden har av kommunstyrelsen ombetts att besvara en remiss på en motion från Nike Örbrink (KD) om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet.

Motionären skriver att Riksrevisionen och Ekonomistyrningsverket har uppskattat att välfärdsbrottslighet, inklusive bidragsfusk, kostar samhället cirka 10-20 miljarder kronor per år. Motionären hänvisar även till BRÅ:s rapport Välfärdsbrott mot kommuner och regioner. Denna rapport slår fast att ideella föreningar är särskilt svårhanterade för kommunerna då kravställningen för avtal eller föreningsbidrag generellt är mycket lägre jämfört med entreprenörer som upphandlas inom offentlig sektor. Lagstiftningen skiljer sig också åt mellan dem. Motionären lyfter att kommuner är sedan 2019 skyldiga, enligt kommunallagen (2017:725), att följa upp och kontrollera avtal med privata utförare, men att ideella föreningar inte omfattas av denna skrivning.

Motionären skriver vidare att det finns exempel på föreningar i Stockholm som mottagit föreningsstöd från flera av stadens nämnder och statliga myndigheter samtidigt, samt exempel på misstänkt fusk gällande falska medlemsregister, påhittade verksamheter samt jävsituationer.

Skatteverket efterfrågade nyligen en gemensam databas för bidragsgivande myndigheter på statlig nivå över alla statliga bidrag som delas ut till ideella föreningar, i syfte att motverka överutnyttjande och dubbelfinansiering. Motionären menar att samma behov finns i staden, parallellt med en stärkt kontrollfunktion, mot bakgrund av de svårigheter som BRÅ belyser i sin rapport.

Med anledning av ovanstående föreslår Nike Örbrink att kommunstyrelsen inrättar en central bidragsnämnd med ansvar för stadens fördelning, utbetalning och uppföljning av föreningsbidrag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturstrategiska staben, i samråd med andra berörda avdelningar på kulturförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kulturförvaltningen instämmer i att det är angeläget att utveckla stadens arbete med föreningsstöd för att minska riskerna för välfärdsbrottslighet.

Kulturförvaltningen ser vinster i att få en överblick över alla föreningsstöd som staden delar ut till ideella föreningar.

Förvaltningen håller därför med motionären om att det finns behov av en gemensam databas eller liknande, i syfte att motverka överutnyttjande och dubbelfinansiering. En stadsgemensam databas förutsätter att stadsledningskontoret tar ansvar för att upprätta, uppdatera och följa upp denna.

Kulturförvaltningen instämmer också i att det finns risker för jäv kopplat till hanteringen av föreningsstöd. Det viktigaste verktyget för att undvika jäv är att samtliga stödgivande förvaltningar har tydliga policys och rutiner för handläggningen av stöd samt att dessa efterföljs. Staden har redan idag övergripande riktlinjer för otillåten påverkan och jäv. Stadsrevisorerna genomför också löpande uppföljningar av de stödgivande verksamheterna. I Stockholms stads budget för 2023 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med kulturnämnden och stadsdelsnämnderna upphandla och införa ett gemensamt digitalt system för handläggning av stadsdelsnämndernas föreningsbidrag. Kulturförvaltningen bedömer att ett sådant system kan bidra till att skapa en mer demokratisk och likvärdig handläggning av föreningsstödet.

Kulturförvaltningen välkomnar ett strategiskt arbete för att utveckla stadsgemensamma rutiner för föreningsstöd samt för framtagande av en gemensam databas. Detta utvecklingsarbete kan med fördel ske inom stadens övergripande nätverk för föreningsstöd. För att det ska vara möjligt behöver dock SLK fortsätta att stärka och utveckla nätverket.

Kulturförvaltningen ser vissa vinster med en stärkt central kontroll av föreningar som söker stöd. Samtidigt är det viktigt att inte bygga upp nya parallella system utan i första hand nyttja de resurser, den sakkunskap och den lokala kännedom som finns inom stadsdelsförvaltningar och på fackförvaltningar idag. Ansvar för den kvalitativa bedömningen bör därför fortsatt ligga på dessa förvaltningar.

Vad gäller inrättandet av en central bidragsnämnd anser förvaltningen att detta i så fall måste föregås av en utredning som förtydligar behov, ansvar och en effektiv organisering.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Patrik Liljegen
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Motion om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet, KS 2022/1195. Remisstid 2023-03-06

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2023-02-10
Patrik Liljegren, Avdelningschef	2023-02-10